

De Veranderstad
Werken aan een
wereldstad voor iedereen

UITVOERINGSSTRATEGIE
& AGENDA Omgevingsvisie



Waar komen we vandaan

Omgevingsvisie Rotterdam “De Veranderstad”

- Vastgesteld op 2 december 2021
- Herziening Oostflank op 21 december 2023

Uitwerkingen

- Inhoudelijk: gebiedsuitwerkingen, ambitiedocumenten, masterplannen
- Werkwijze: Besluitvormingsmodel Ruimtelijke Ontwikkeling (BRO)



Omgevingsvisie op hoofdlijnen



HOOFDKEUZES OMGEVINGSVISIE

Prettig leven in de delta

Verstedelijken & Verbinden

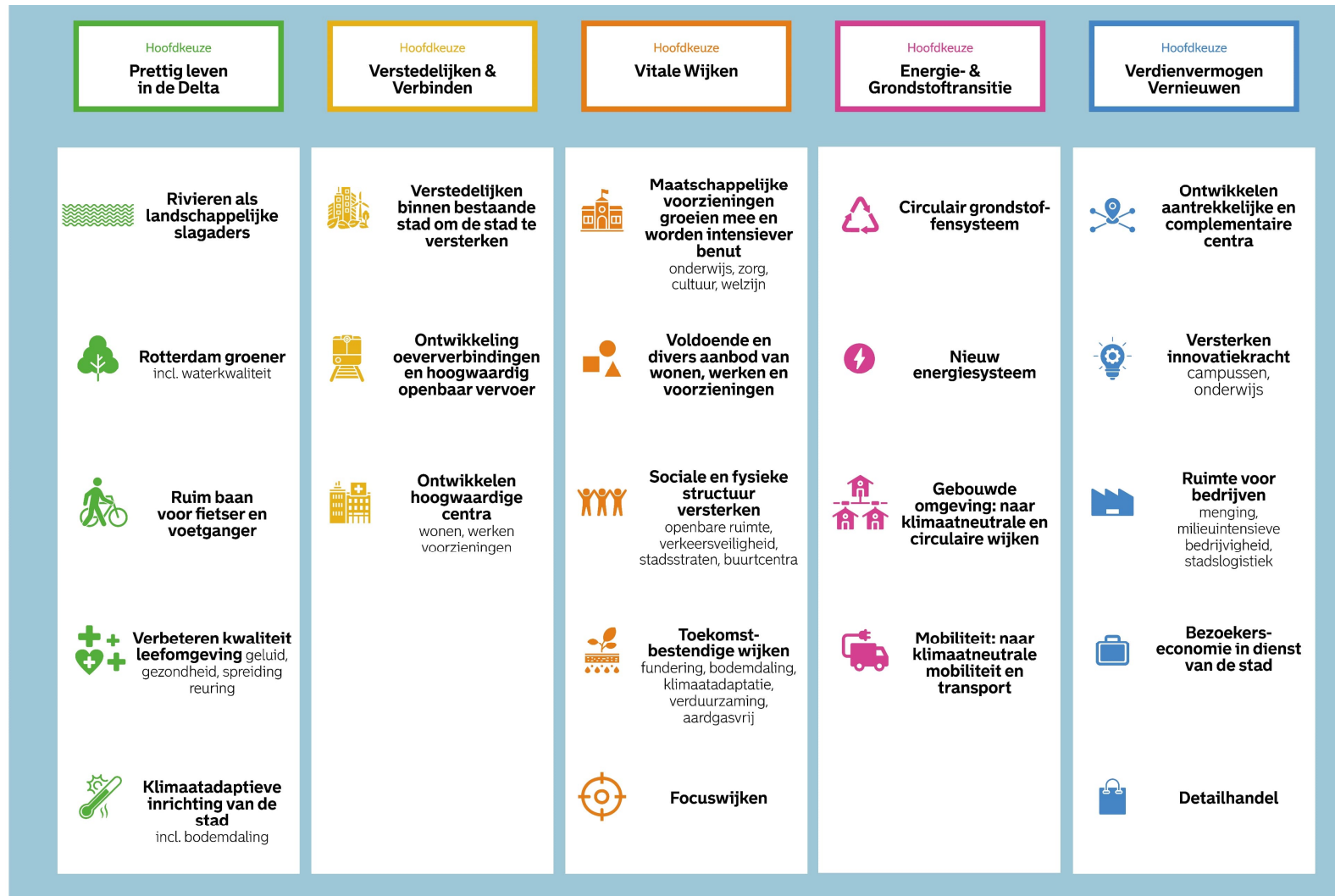
Vitale Wijken

Schouders onder de energie-
en grondstoffentransitie

Verdienvermogen Vernieuwen



Hoofdkeuzes Omgevingsvisie



Lijkt technisch, maar gaat over de Rotterdammer

Kan mijn kind een huis krijgen?



Ik maak mij zorgen over mijn fundering, hoe moet ik dat betalen?



Blijft de winkel op de hoek?



Waar vind ik koele plekken bij hitte?



Kan ik in de buurt werk vinden?



Waar verhuis ik heen op mijn oude dag?

Houd ik droge voeten?



Zijn er voldoende scholen?



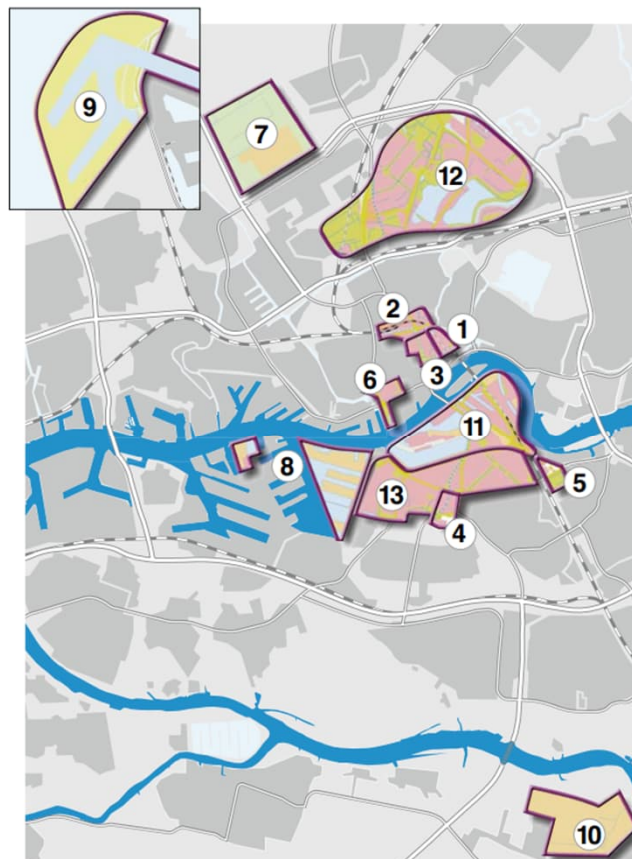
Daarom brede integrale aanpak



VIP-KAART

Op basis van effectmeting zijn dertien gebiedsontwikkelingen aangewezen die het belangrijkst zijn voor de realisatie van de doelen 'sterke economie' en 'aan-trekkelijke woonstad', de VIP-gebieden:

- | | |
|--|---|
| 1. Laurenskwartier | 8. Stadshavens: |
| 2. Stationskwartier | RDM, Waalhaven-Oost, Rijn- en Maashaven |
| 3. Lijnbaankwartier / Coolsingel | 9. Maasvlakte 2 |
| 4. Ahoy / Zuidplein / VaanwegPleinweg | 10. Hoeksche Waard |
| 5. Stadionpark / nieuwe Kuip | 11. Woonmilieu Kop van Zuid: |
| 6. Erasmus MC – Hoboken | Rijn- en Maashaven, Parkstad, Afrikaanderwijk |
| 7. Science en Businesspark Schieveen / | 12. Woonmilieu Groot Hillegersberg: |
| Wegen Noordrand | Park Zestienhoven en Schiebroek Zuid |
| | 13. Oud Zuid: Aanpak bestaande woningvoorraad |

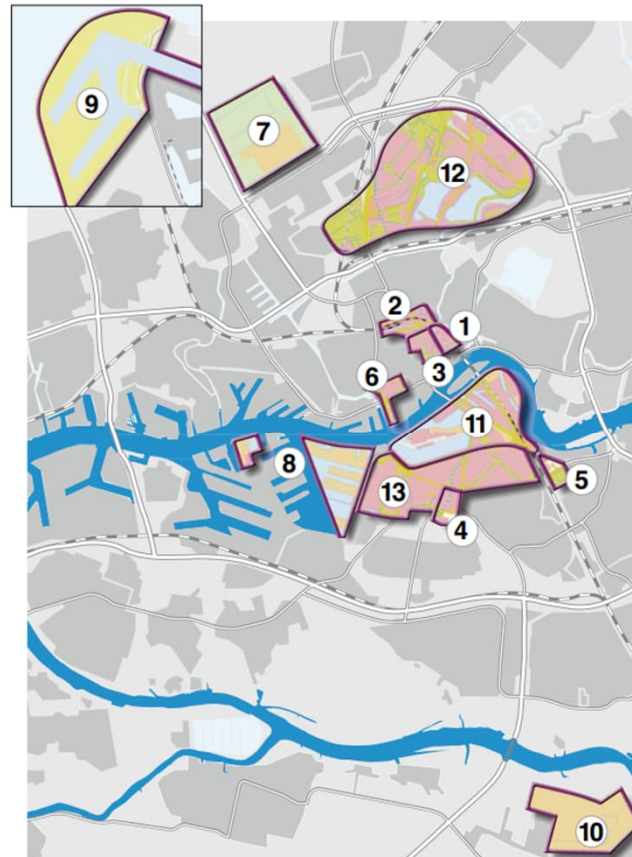


Voorbeeld Stadsvisie 2007

VIP-KAART

Op basis van effectmeting zijn dertien gebiedsontwikkelingen aangewezen die het belangrijkst zijn voor de realisatie van de doelen 'sterke economie' en 'aantrekkelijke woonstad', de VIP-gebieden:

- | | |
|---|---|
| 1. Laurenskwartier | 8. Stadshavens:
RDM, Waalhaven-Oost, Rijn- en Maashaven |
| 2. Stationskwartier | 9. Maasvlakte 2 |
| 3. Lijnbaankwartier / Coolsingel | 10. Hoeksche Waard |
| 4. Ahoy / Zuidplein / VaanwegPleinweg | 11. Woonmilieu Kop van Zuid:
Rijn- en Maashaven, Parkstad, Afrikaanderwijk |
| 5. Stadionpark / nieuwe Kuip | 12. Woonmilieu Groot Hillegersberg:
Park Zestienhoven en Schiebroek Zuid |
| 6. Erasmus MC – Hoboken | 13. Oud Zuid: Aanpak bestaande woningvoorraad |
| 7. Science en Businesspark Schieveen /
Wegen Noordrand | |



schone havenstad kleurrijk internationaal
herkenbare skyline aantrekkelijke Europese stad
meest bevolkte metropool in Nederland
beste werkgelegenheid in Nederland
duurzame industriële bedrijven innovatieve
ondernemers vakmensen evenementen uitgaan
leuke filmstad internationale filmstad
cultuurelke openbare ruimte speelse stad
stad met een lange geschiedenis
woningaanpak bestaande woningvoorraad
buitengebied voor toekomstige groei
thuis voor de wereldwijde economie
het triviale wordt de inspiratie voor de
dierbare vervoertrucks fietst het water
elektromobiel dynamische stad met
kunstenaars planerij voor de toekomst
ontwikkeling van de wijk
simultaan met de woningbouw
rivier waterrecreatie pioniersmentaliteit innovatie
ruwe diamant metropool eeuwige jeugd kleur
duurzame industriële bedrijven innovatieve
ondernemers vakmensen evenementen uitgaan

Te beantwoorden vragen

1. Hoe werken we breed aan goede groei?

3. Waar leggen we de focus en prioriteiten?

2. Hoe geven we voldoende aandacht voor de wijken?

4. Benoemen we bij de besluiten ook de bredere consequenties op hele stad: referentiekader?

Te beantwoorden vragen



Werken binnen schaarste



**Passend bij
programmatische
ambities**

dus geen over of onder programmeren



**Rekening houdend met
gezonde dagelijkse
leefomgeving**

incl. voorzieningen, groen, etc.



**Rekening houden met
grenzen systemen**

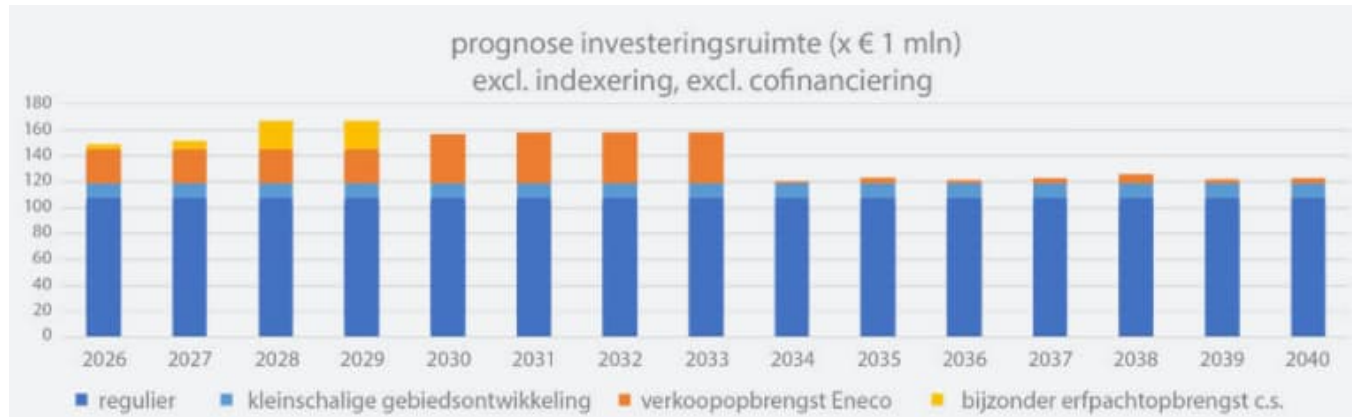
bv. mobiliteit, energie



**Passend binnen
geschatte financiële
mogelijkheden**

incl. financiering derden

Werken binnen schaarste



**Passend binnen
geschatte financiële
mogelijkheden**
incl. financiering derden

Hoe doen we dat?

1. Uitvoeringsstrategie:

- a. Werkwijze: hoe werken we aan goede groei
- b. Gebiedsontwikkelingen en stedelijke projecten & programma's
- c. Wijken
- d. Werken met een uitvoeringsagenda

2. Uitvoeringsagenda

- a. Na 2 jaar actualiseren (nieuwe ontwikkelingen, nieuwe inzichten, nieuwe gegevens)
- b. Na 4 jaar herijken (bestuursperiode toevoegen)

Meerwaarde voor de raad

Overzicht

- Overzicht van totaal aan gebiedsontwikkelingen en programma's
- Inzicht in voorziene investeringen binnen gebieden en op thema's
- Referentiekader waarin nieuwe projecten te beoordelen/bespreken

Voorspelbaarheid bij besluitvorming

- Bij nieuwe ontwikkelingen:
 - Alle aspecten in beeld
 - Helder welke investeringen nodig zijn (koppeling aan BRO)
- Bij nieuw beleid
 - Welke zaken vinden al in projecten plaats/zitten in robuuste kern
 - Ambitie uitvoering in relatie tot beschikbare middelen

Proces

College

14 juli

Technische sessie

15 oktober

Adviezen

5 november

Commissie

19 november

Besluitvorming College

Verzending concept
uitvoeringsstrategie
en uitvoeringsagenda

Raadscommissies en wijkraden

Raad houdt haar bevoegdheden:

- *Vaststellen Omgevingsvisie*
- *Vaststellen planproducten opgenomen projecten conform BRO*
- *Vaststellen concrete investeringsbesluiten*

Bijgestelde
uitvoeringsstrategie
en uitvoeringsagenda

Uitvoeringsstrategie

- Werkwijze: hoe werken we aan goede groei in...
 - ...gebiedsontwikkelingen
 - ...stedelijke projecten & programma's
 - ...wijken
- Werken met een uitvoeringsagenda

Omgevingsvisie op hoofdlijnen



HOOFDKEUZES OMGEVINGSVISIE

Prettig leven in de delta

Verstedelijken & Verbinden

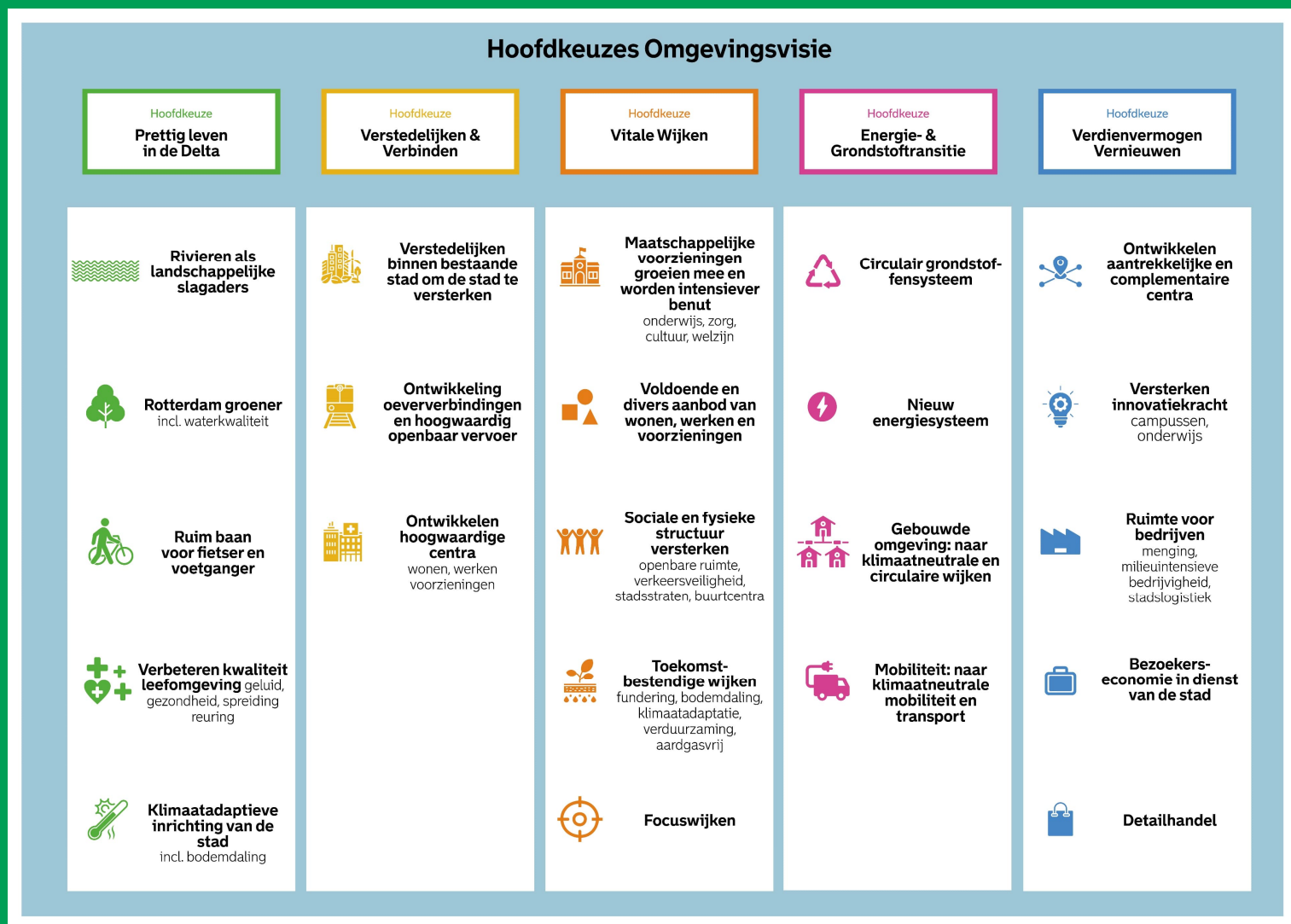
Vitale Wijken

Schouders onder de energie-
en grondstoffentransitie

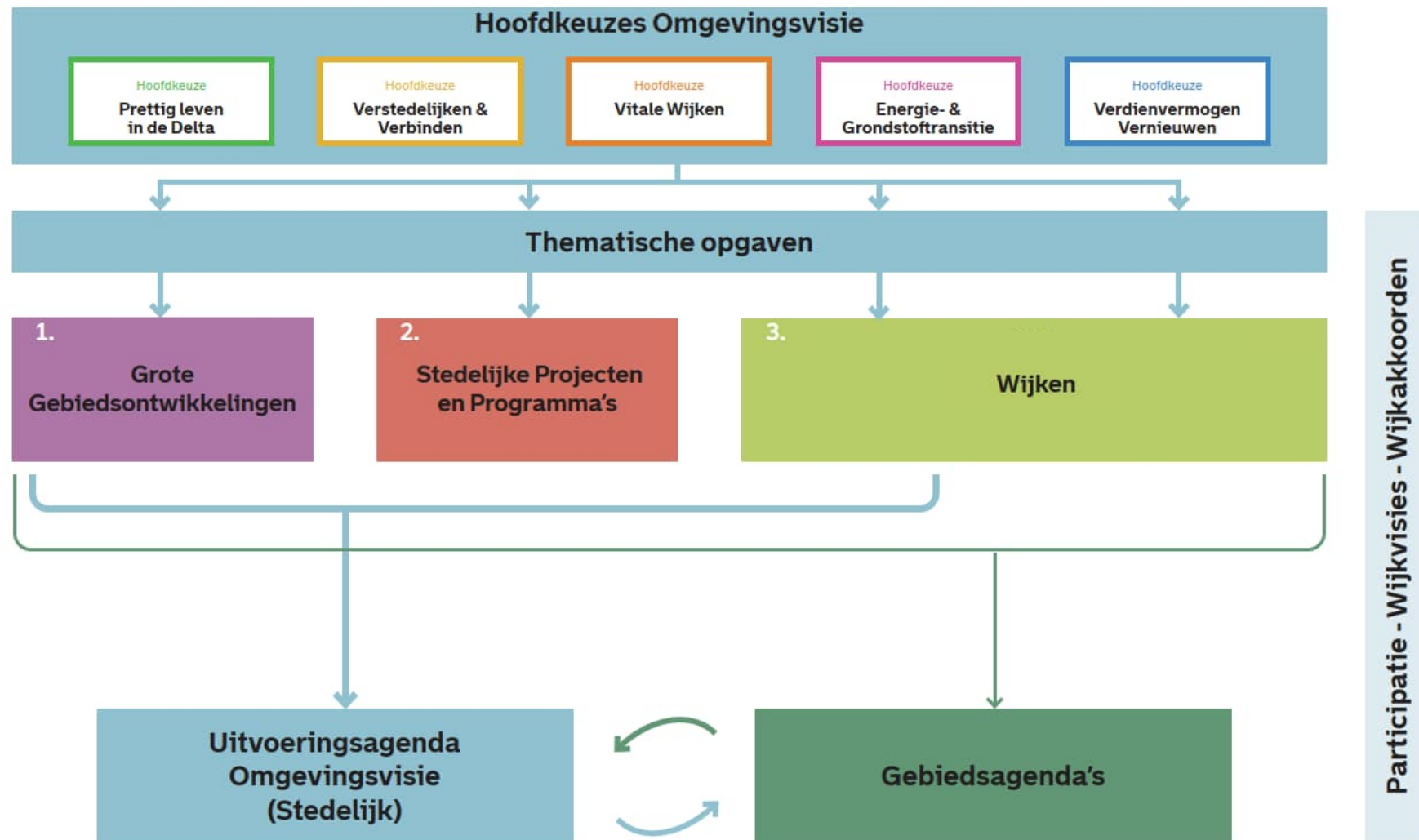
Verdienvermogen Vernieuwen



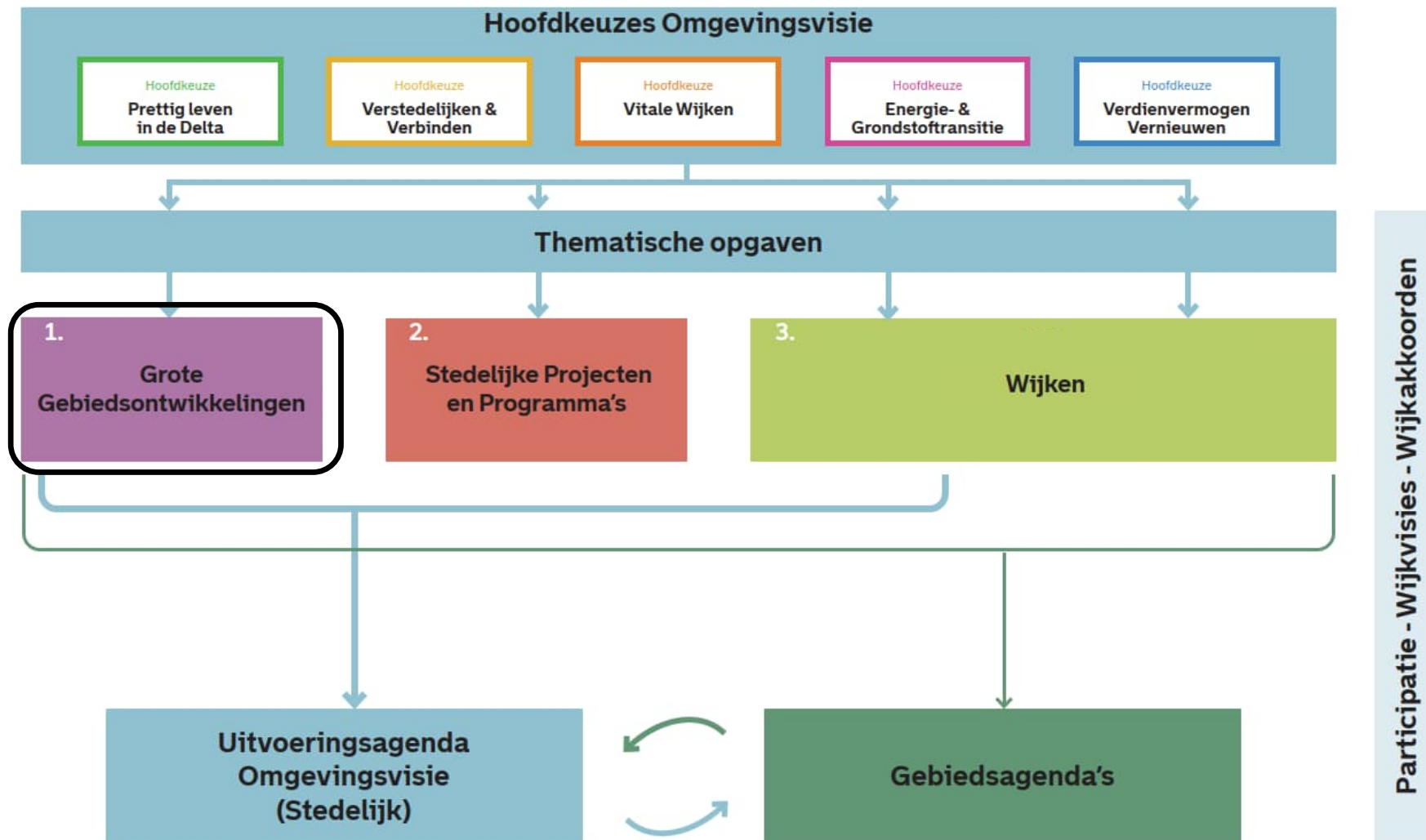
Vijf hoofdkeuzes uitgewerkt in thematische opgaven



Thematische opgaven landen in de stad



Grote gebiedsontwikkelingen



...vragen om gebiedspakketten

Een gebiedspakket is de combinatie van:

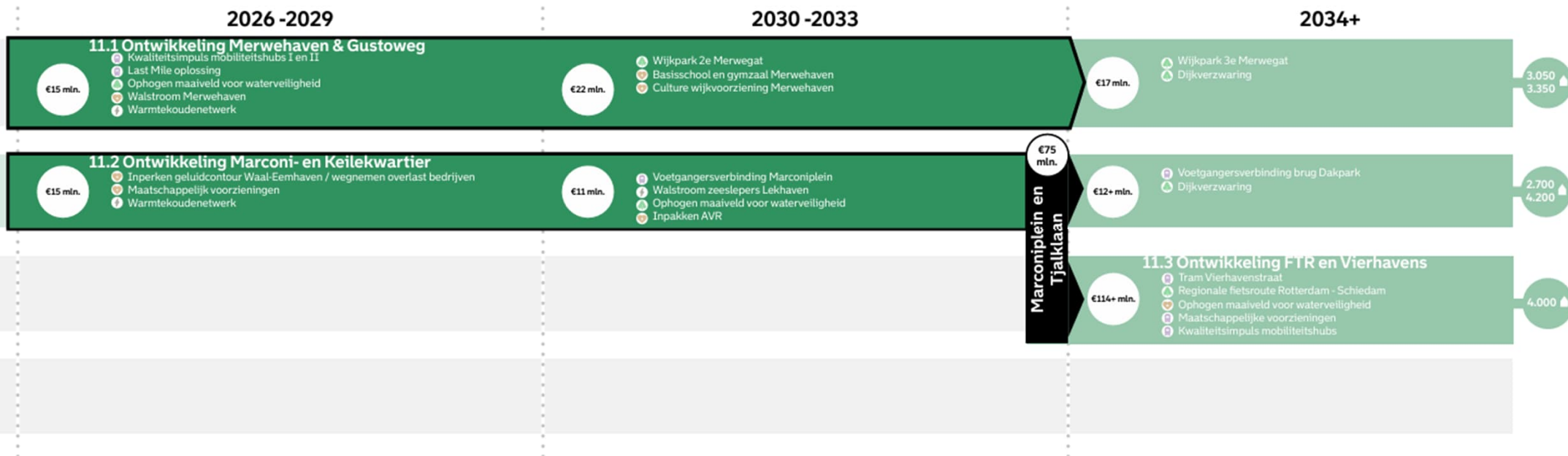
- Te realiseren programma (wonen, werken)...
- ... plus alles wat nodig is om goede groei te realiseren: mobiliteit, groen, milieu, voorzieningen, energie, ...

Gebiedspakket geeft inzicht in noodzakelijke gemeentelijke investeringen

Werken met gebiedspakketten:

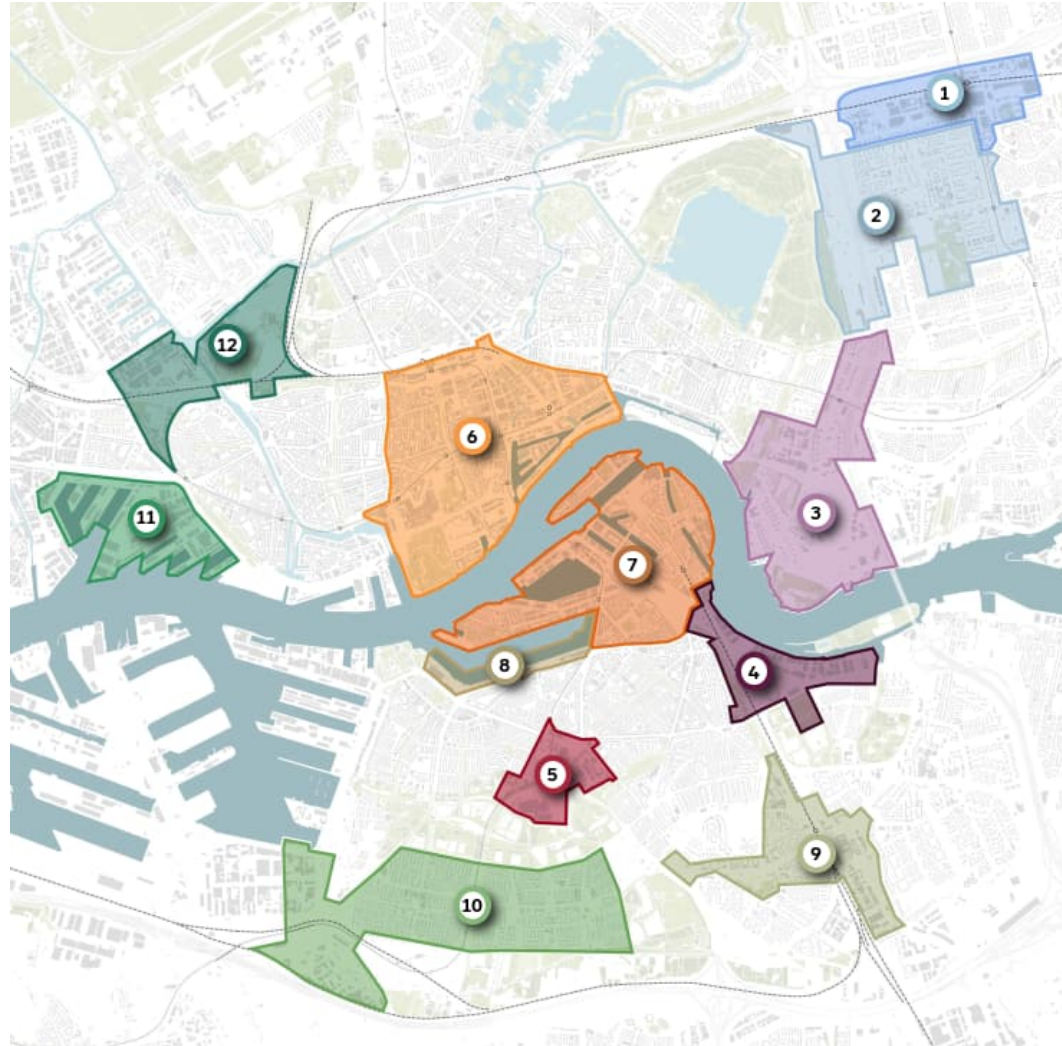
- gelijktijdige besluitvorming over plannen en financiële consequenties
- wordt onderdeel van besluitvormingsmodel

Een gebiedsontwikkeling bestaat uit meerdere gebiedsgebiedspakketten – voorbeeld M4H

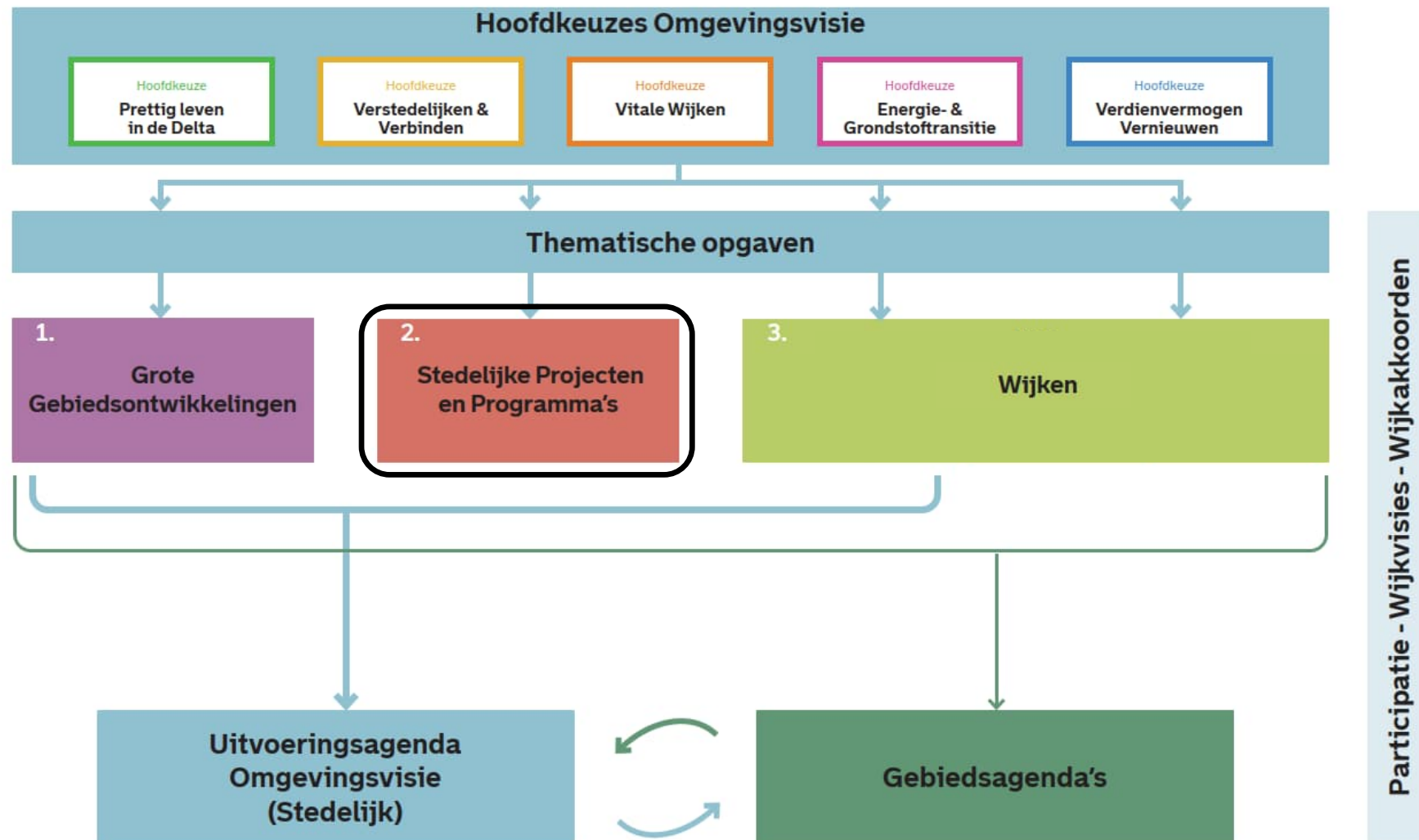


12 grote gebiedsontwikkelingen

1	Alexanderknoop
2	Boszoom - Lage Land
3	Kralingse Zoom – De Esch
4	Feijenoord City
5	Hart van Zuid
6	Binnenstad Noord
7	Binnenstad Zuid
8	Maashaven
9	Lombardijen Knoop
10	Slinge - Charloisse poort
11	Merwe-Vierhavens
12	Van Nelle Knoop



Stedelijke projecten en programma's



2.

Stedelijke Projecten
en Programma's

Sectorale projecten en programma's

Bedrijfsruimten

Wonen

Groen/Blauw

Voorzieningen en gezondheid

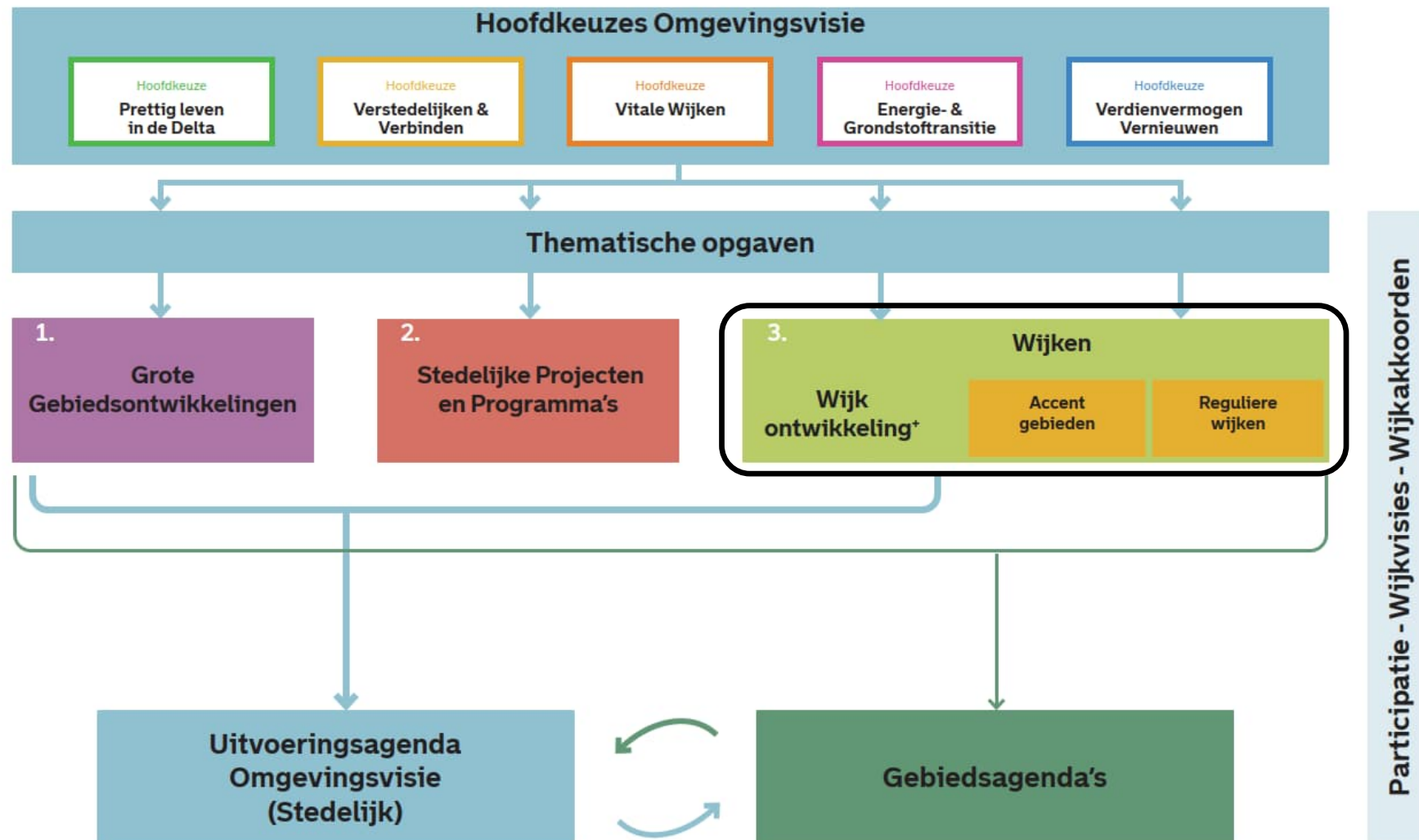
Mobiliteit

Bodem

Duurzaamheid

→ Cruciaal voor 'goede groei'

Wijken



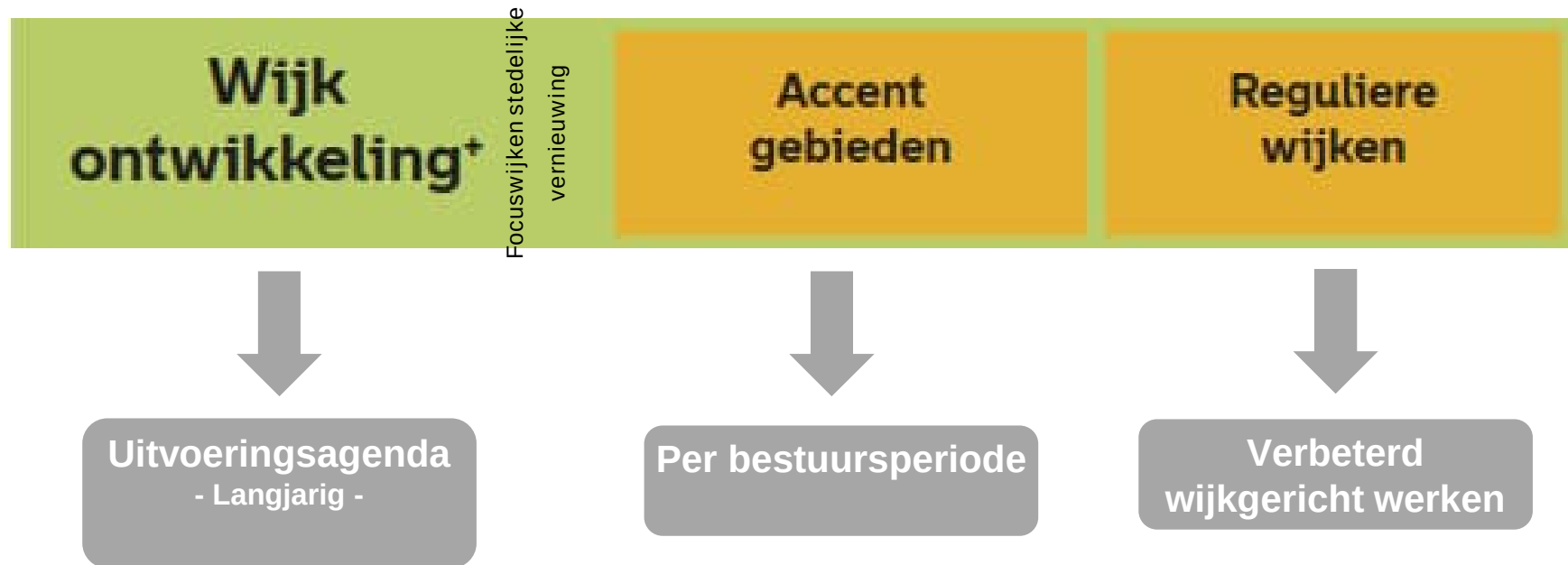
Wijken in omgevingsvisie

Alle wijken toekomstbestendig maken + 13 “focuswijken stedelijke vernieuwing”:

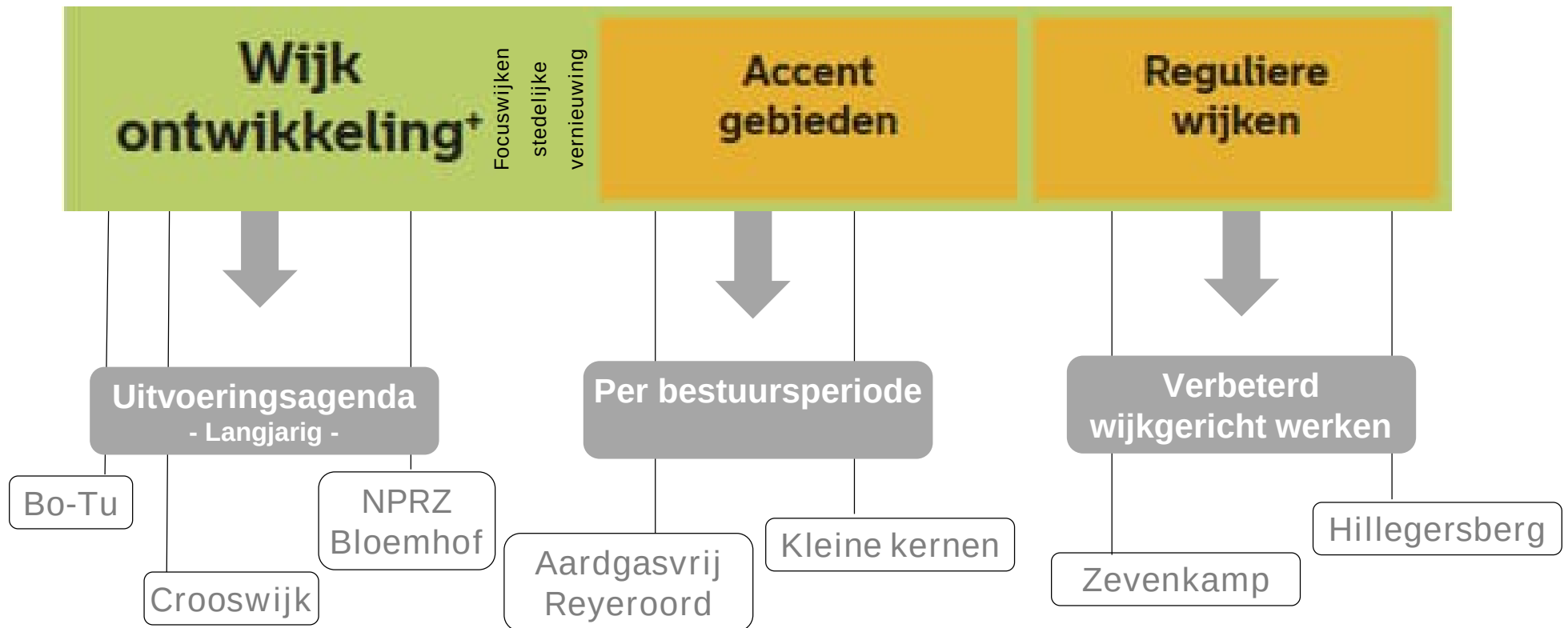


- Gebieden met stapeling van opgaven
- Intensieve en langjarige aanpak nodig
- Regie vanuit de gemeente en financiële middelen nodig (ook van Rijk en corporaties)

Aanpak toekomstbestendige wijken middels 3 sporen



Voorbeeldwijken per spoor



Analyse opnieuw gedaan

Perspectief Rotterdammer centraal gezet:

Fijne gezonde woning (zonder optrekkend vocht door verzakking)	Vitaliteit bestaande particuliere voorraad + draagkracht bewoners Vitaliteit corporatie voorraad (schatting) Zakkingsproblematiek; bodemdaling en funderingstype niet onderheid
Betaalbare energierekening	Aantal EFG labels corporatiewoningen (particulier zit in vitaliteitskaart)
Koel blijven bij hitte en droge voeten bij grote bui	Stapeling van weerwoord-opgaven + biodiversiteit en vergroening Ruimtelijk oplossingsvermogen in de buitenruimte
Veilige buurt waar buren je helpen, met goede voorzieningen en een inkomen/werk om rond te komen	Mate van redzaamheid - wijkprofiel Veiligheid - wijkprofiel Leefbaarometer Besteedbaar inkomen - onderzoek010
Vertrouwen in de overheid	Vertrouwen in gemeentebestuur Opkomst gemeenteraadsverkiezingen

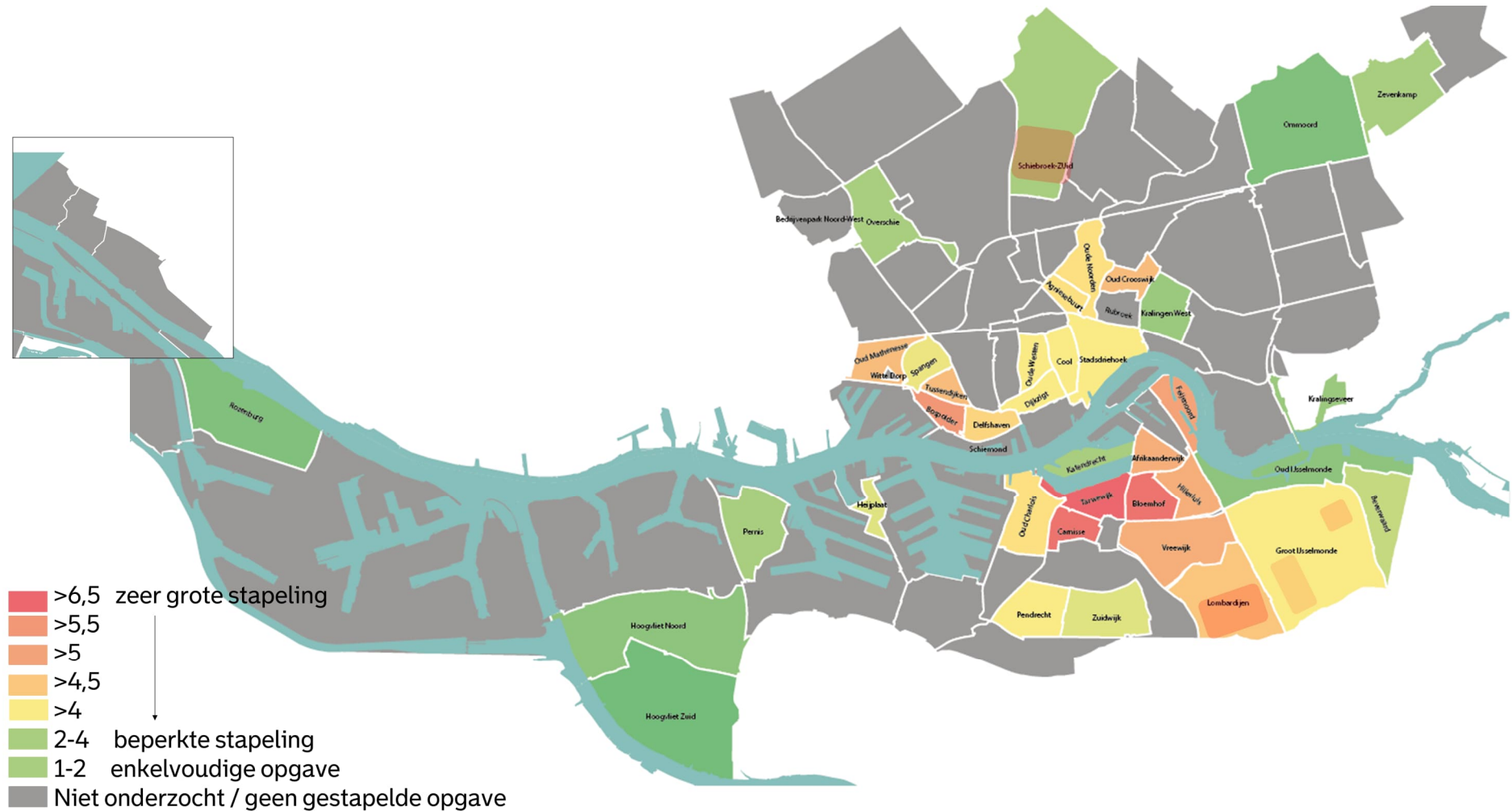
Kenmerken Wijkontwikkeling+

Wijkontwikkeling+ = een langjarige (25 jaar), samenhangende inzet van maatregelen en initiatieven met als doel de leefsituatie structureel te verbeteren van bewoners in een gebied (wijk of cluster van buurten) waar sprake is van een opeenstapeling van opgaven.

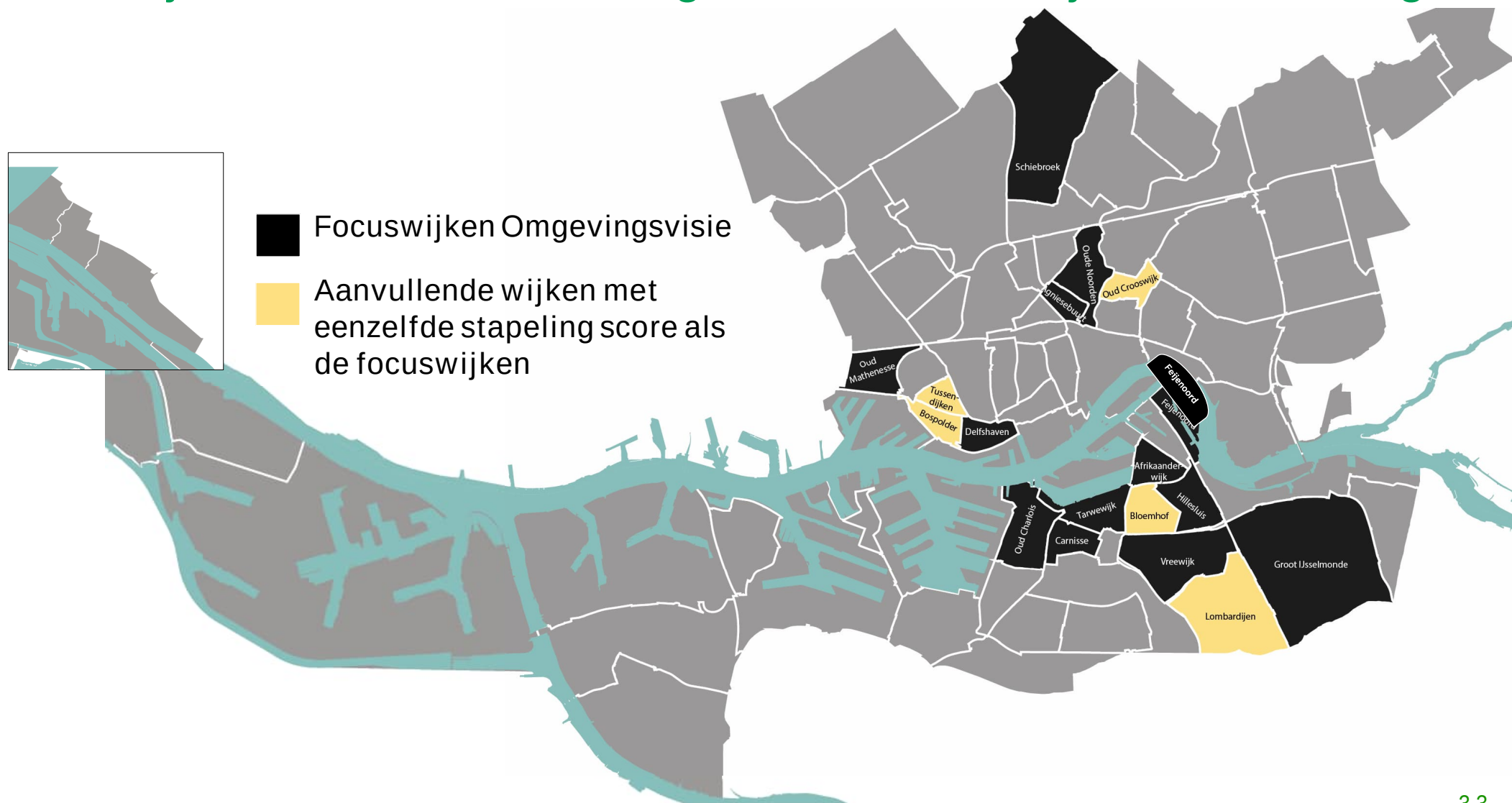
Kenmerken:

1. Gezamenlijke koers
2. Duidelijke integrale opdracht en uitvoering
3. Langjarige en passende financiële middelen
4. Vrijgesteld team met mandaat in samenwerking met de wijk

Stapeling van opgaven



Wijken die in aanmerking komen voor Wijkontwikkeling+



Wijken in uitvoeringsstrategie

1. Werkwijze (gebaseerd op de evaluatie van Wijk aan zet):

- Thema's omgevingsvisie vertalen naar wijken
- Meer positieve wisselwerking tussen wijken en gebiedsontwikkelingen
- Beter overzicht bieden ten behoeve van:
 - Gesprek over stedelijke opgaven in relatie tot behoefte wijk (wijkakkoord)
 - Meer voorspelbaarheid en samenhang voor bewoners

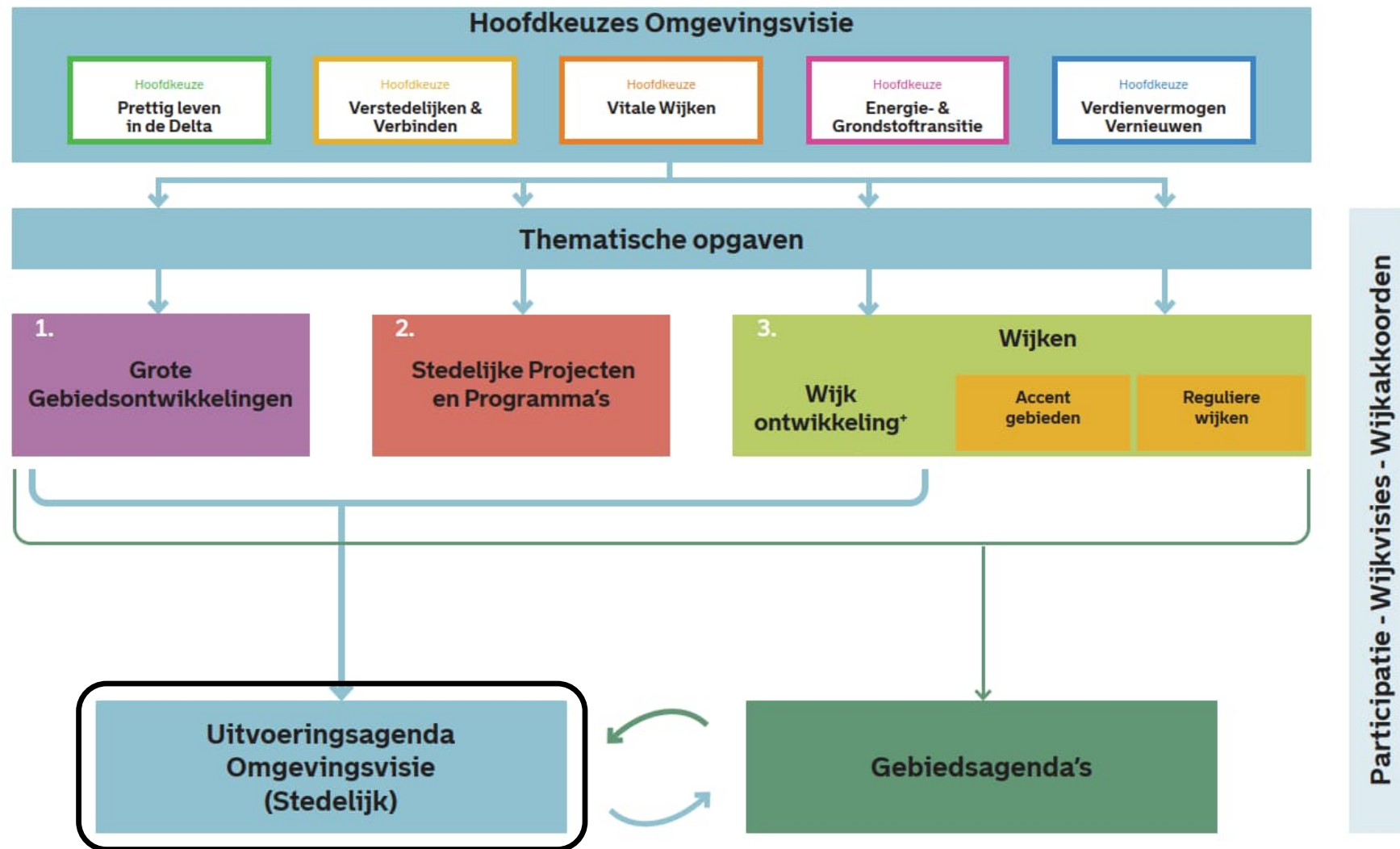


Gebiedsagenda's

2. Extra aandacht voor wijken met gestapelde opgave:

- Agenderen als uitwerking van focuswijken stedelijke vernieuwing
- Onderdeel van de uitvoeringsagenda

Komen tot een uitvoeringsagenda



Uitvoeringsagenda

- Waar leggen we focus de komende 8 jaar (2 bestuursperiodes)
- Afwegingen op stedelijk niveau
- Invulling gevend aan goede groei, rekening houdend met schaarste
- Voldoende ruimte houdend voor aanvullende keuzes volgende colleges en raad



**Passend bij
programmatische
ambities**

dus geen over of onder programmeren



**Rekening houdend met
gezonde dagelijkse
leefomgeving**

incl. voorzieningen, groen, etc.



**Rekening houden met
grenzen systemen**

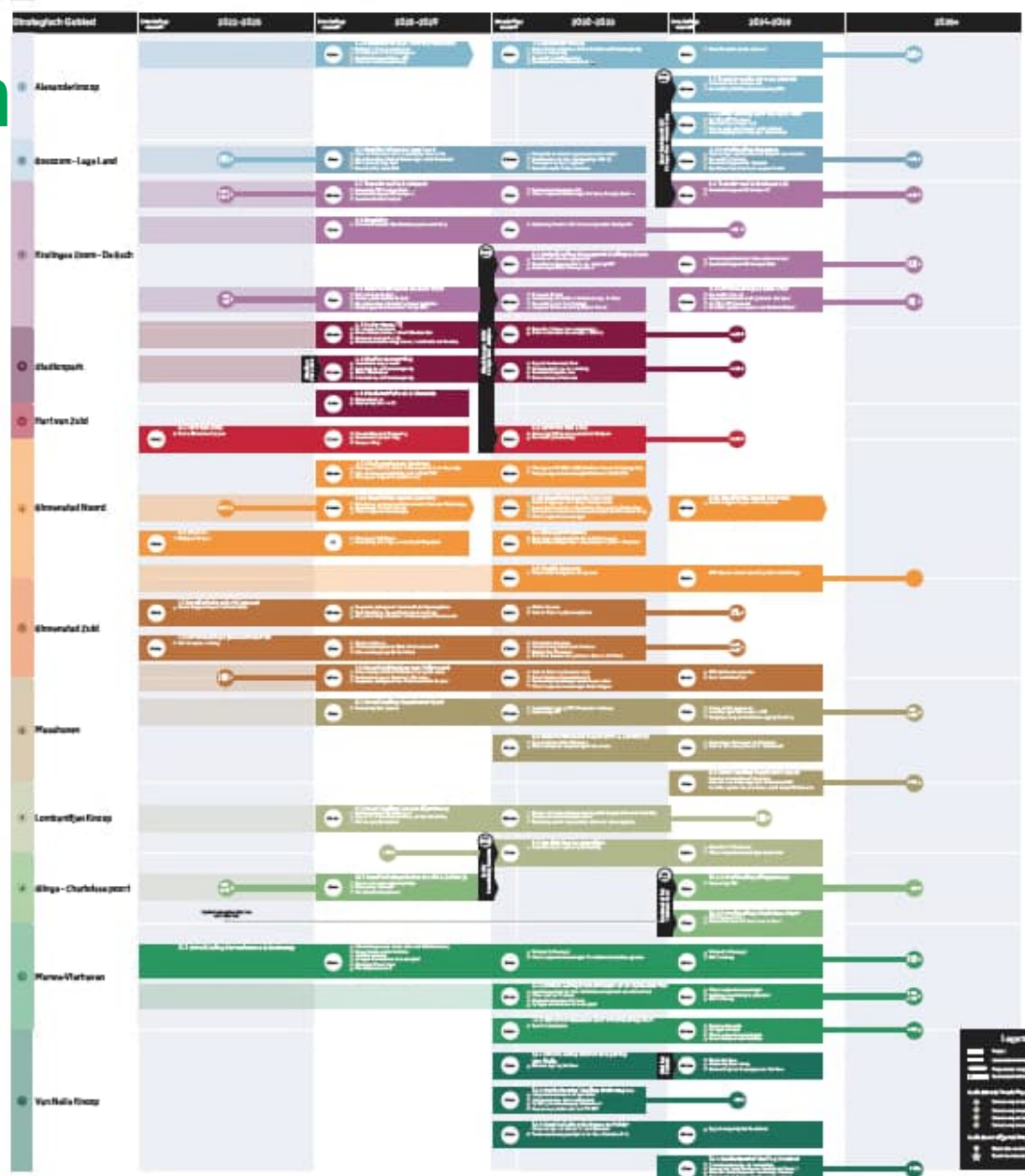
bv. mobiliteit, energie



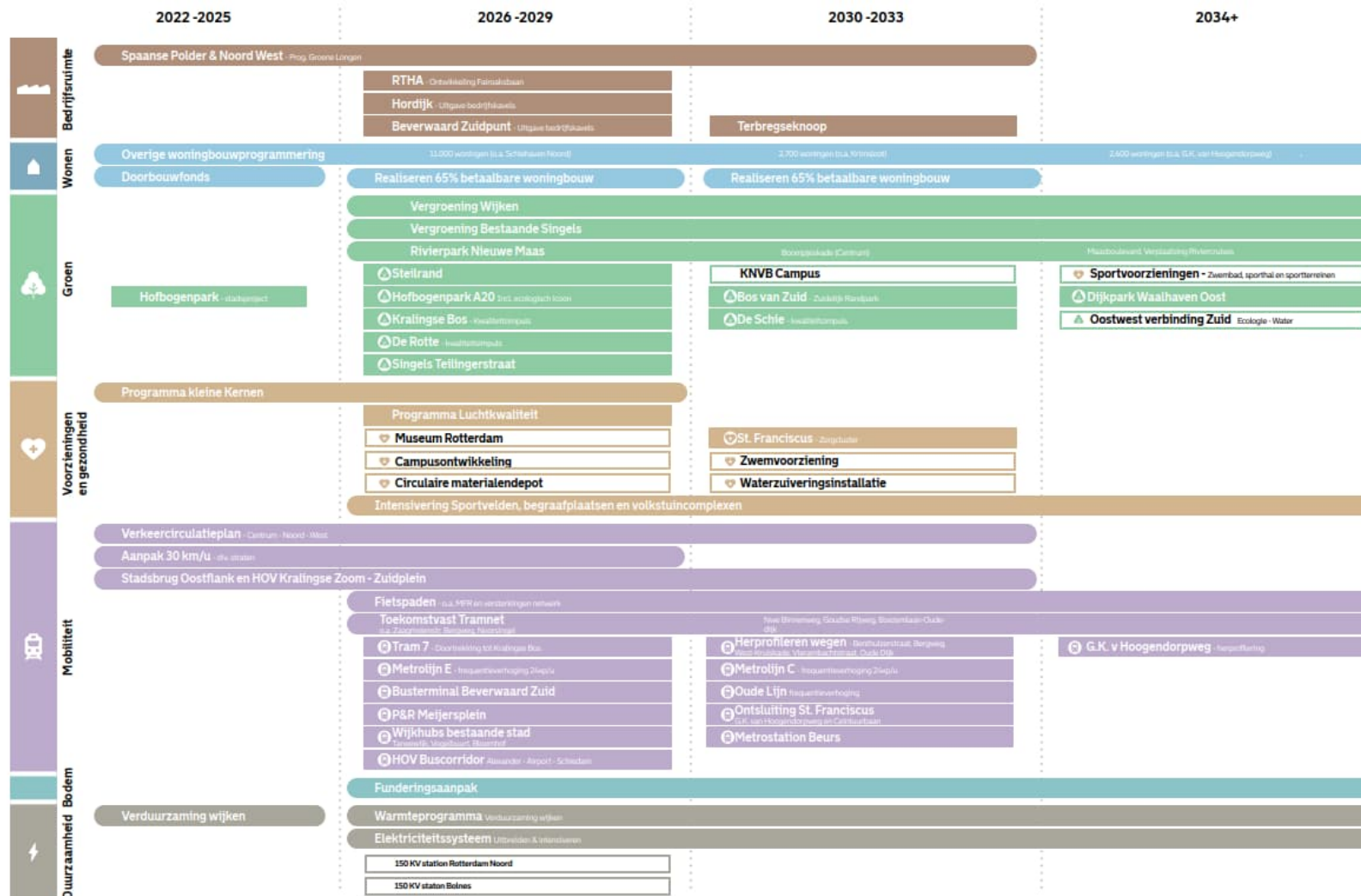
**Passend binnen
geschatte financiële
mogelijkheden**

incl. financiering derden

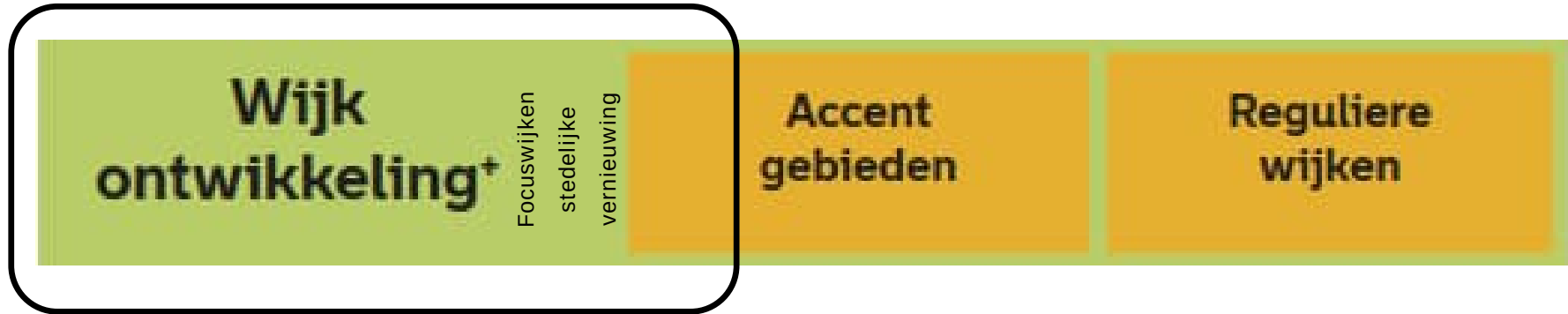
Gebiedsontwikkelingen met gebiedspakketten



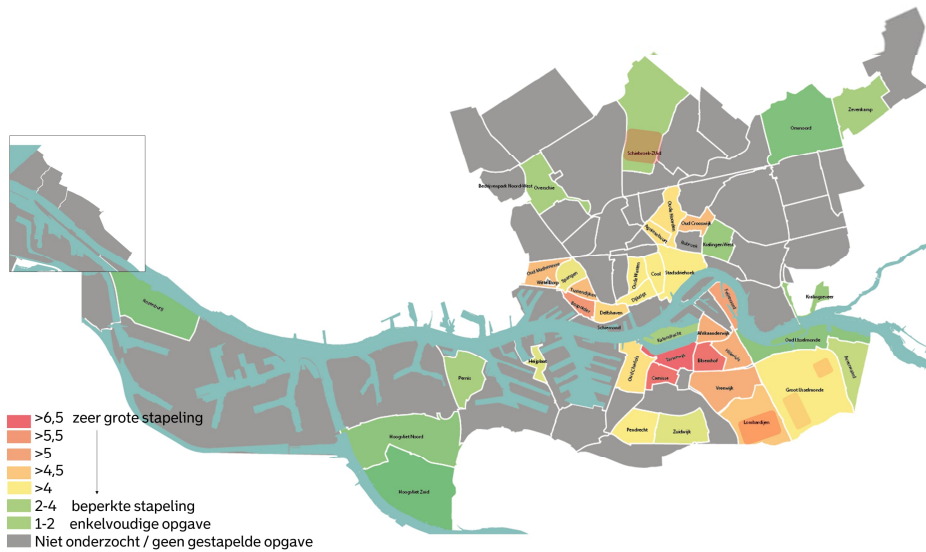
... en stedelijke projecten en programma's



... en wijken



Stapeling van opgaven



Leidt tot stedelijk overzicht

12 Gebiedspakketten → Stedelijk optellen



**Stedelijke projecten en
programma's + de wijken**

Strategische gebiedsontwikkelingen	Programmering		Kosten gebiedspakketten
	Woningen	Werklocaties (x1000 m²)	Indicatie minimale ongedekte kosten gemeente
1. Alexanderknoop	7.600-8.500	260-335	140 mln
2. Boszoom - Lage Land	2.750-4.100	131-185	40 mln
3. Kralingse Zoom - Esch	6.500-7.450	141-179	265 mln
4. Stadionpark	7.250-9.150	263-339	145 mln
5. Hart van Zuid	2.300	40	75 mln
6. Binnenstad Noord	8.600-10.000	300 - 470	408 mln
7. Binnenstad Zuid	12.400	100 - 133	125 mln
8. Maashaven	2.000-3.000	?	81 mln
9. Lombardijenknoop	3.500-5.500	?	40 mln
10. Slingeknoop & Charloisse Poort	2.000	60	100 mln
11. M4H	4.900-10.000	576	265 mln
12. Van Nelleknoop	1.200-3.400	?	95 mln.

Proces afwegingscriteria en keuzes

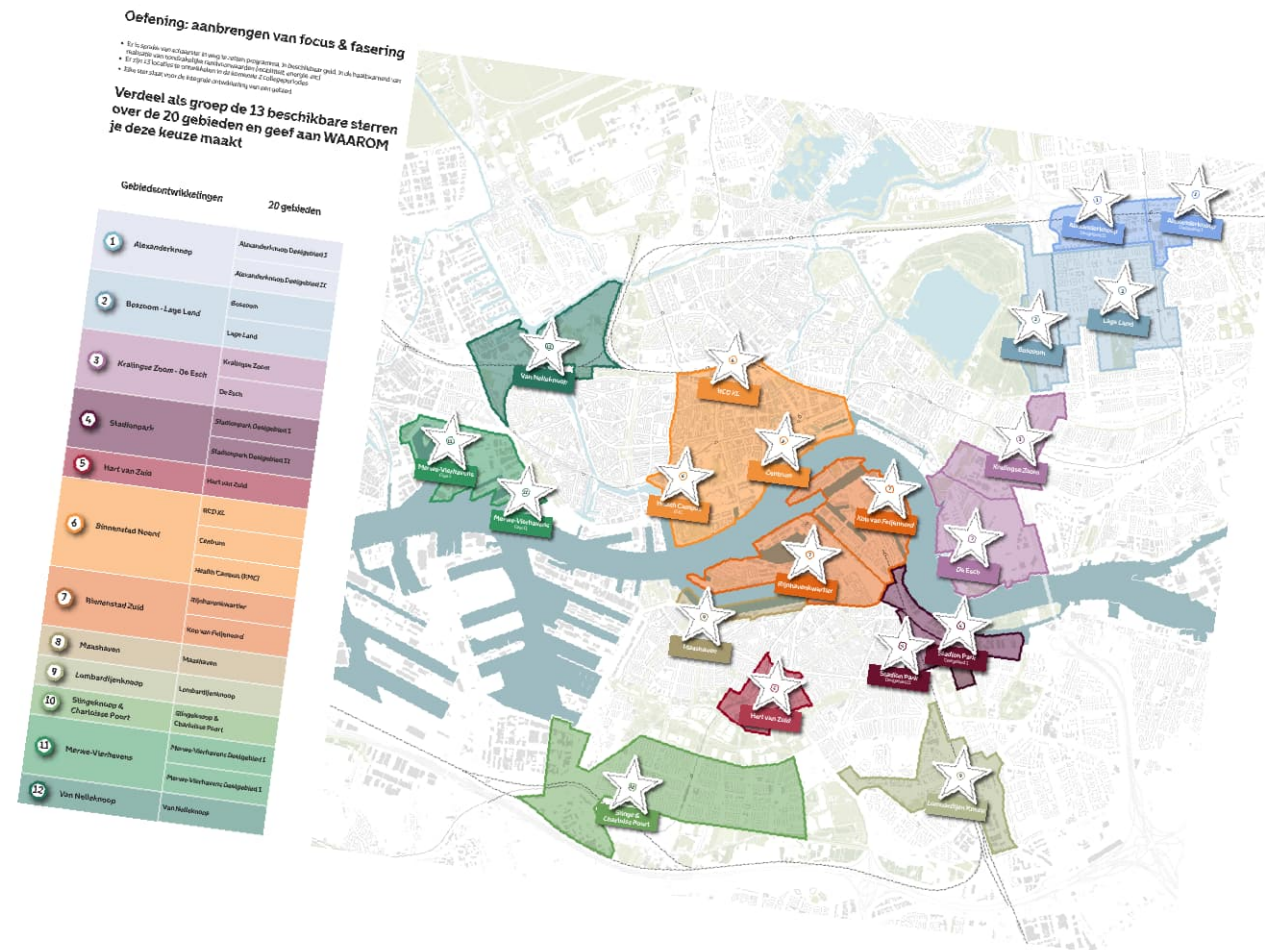
Ontwikkeld in een hele serie bijeenkomsten

Intern

- Ambtelijk
- College
- Wijkraden

Partners

- Omgevingstafel
- Platform Ontwikkelaars Rotterdam
- Corporaties



Afwegingscriteria 'Robuuste Kern'

Bestuurlijk-financieel:

- Afmaken waaraan we zijn begonnen
- Afspraken nakomen

Inhoudelijk-strategisch, voortkomend uit de hoofdkeuzes van de Omgevingsvisie:

- HOV-assen benutten ('Verstedelijken en verbinden')
- Impuls vitaliteit wijken ('Vitale wijken')
- Impuls groen-blauw ('Prettig leven in de delta')
- Economische structuurversterking ('Verdienvermogen vernieuwen' / 'Schouders onder energie- en grondstoffentransitie')
- Cruciale investeringen in systemen ('Verstedelijken en verbinden' / 'Schouders onder energie- en grondstoffentransitie')

Een evenwichtig pakket:

- Evenwichtige spreiding over de stad
- Evenwicht tussen investeringen in nieuw en bestaand stedelijk gebied
- Evenwicht tussen gebieden met potentie, gebieden met grote opgaven en gebieden die dreigen af te glijden
- Evenwicht tussen uitvoeren en voorbereiden, dus tussen oogsten vandaag en zaaien voor morgen

Werken met een 'robuuste kern'

Definitie 'robuuste kern'

- Komt logisch voort uit afwegingscriteria
- Gaat over investeringskeuzes in de komende 10 jaar
- Vraagt om langjarig commitment
- Is gericht op gebieden, zowel grote gebiedsontwikkelingen als wijken
- Laat vrije investeringsruimte over
- Stelt het college vast

Komen tot een Uitvoeringsagenda

Uitvoeringsagenda

'As-is'



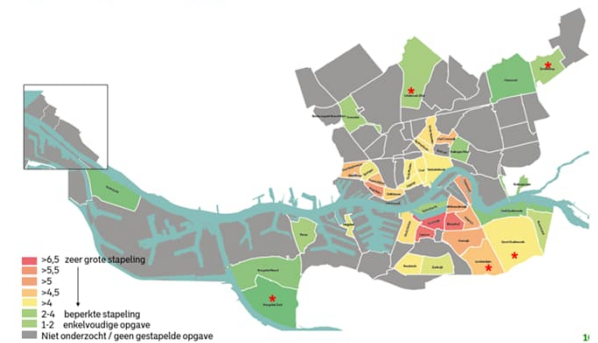
Uitvoeringsagenda
Robuuste kern

Vrije ruimte

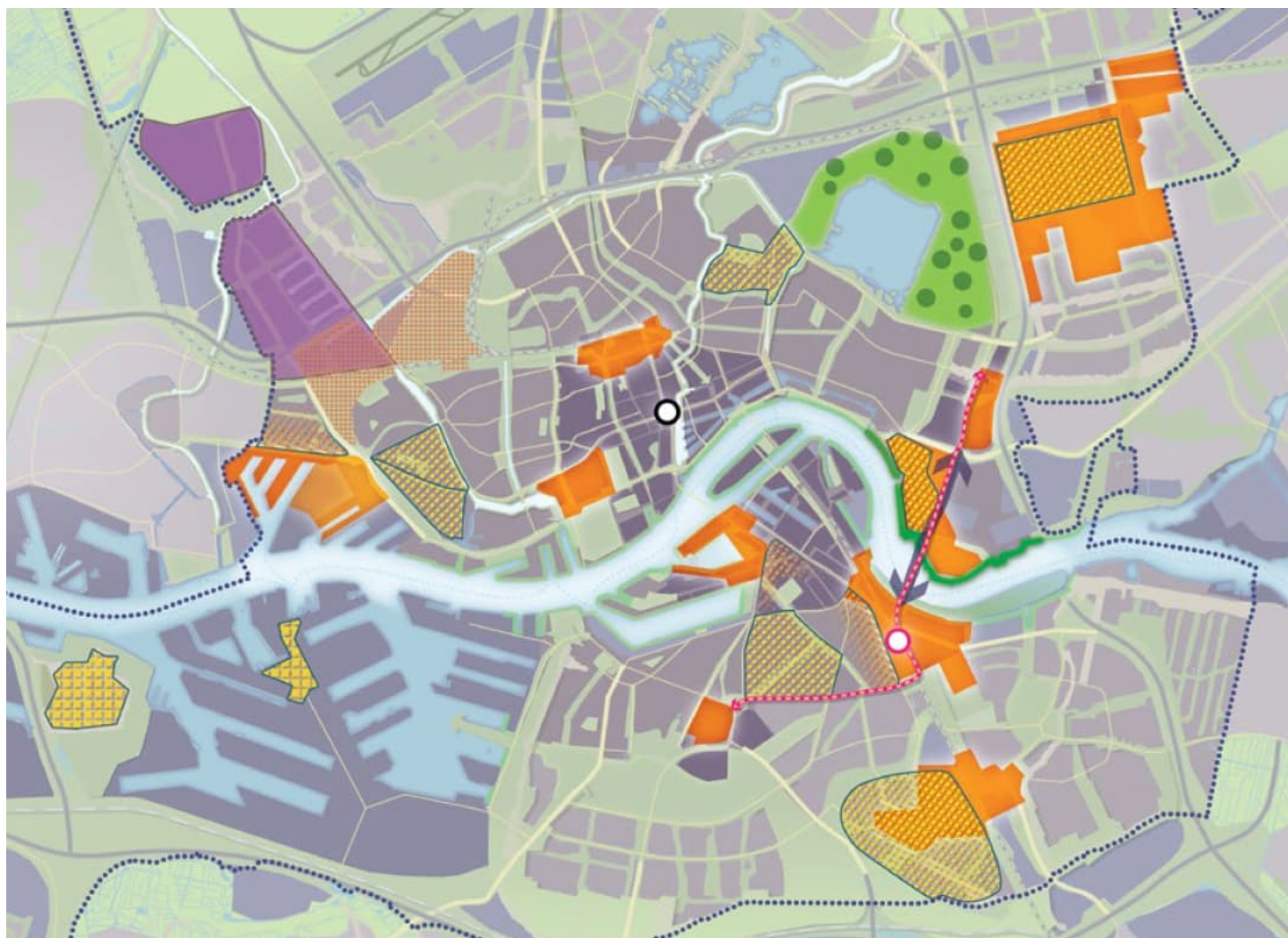
Nu niet

Wijkontwikkeling

Stapelning van opgaven



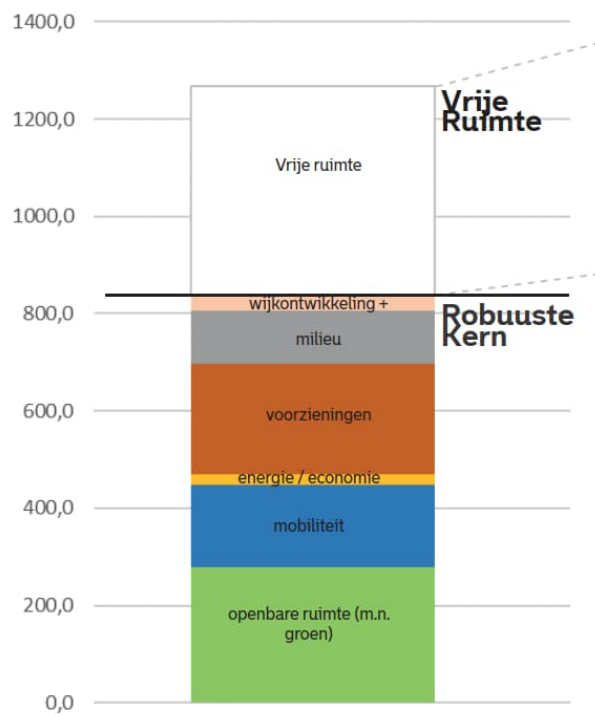
Uitvoeringsagenda: robuuste Kern



Uitvoeringsagenda: robuuste Kern



Verdeling investeringsruimte 2026-2033
(x 1 mln)



Uitvoeringsagenda: robuuste Kern wijken



Binnen grote gebiedsontwikkeling



Wijkontwikkeling plus met gebiedsontwikkeling



Wijkontwikkeling plus



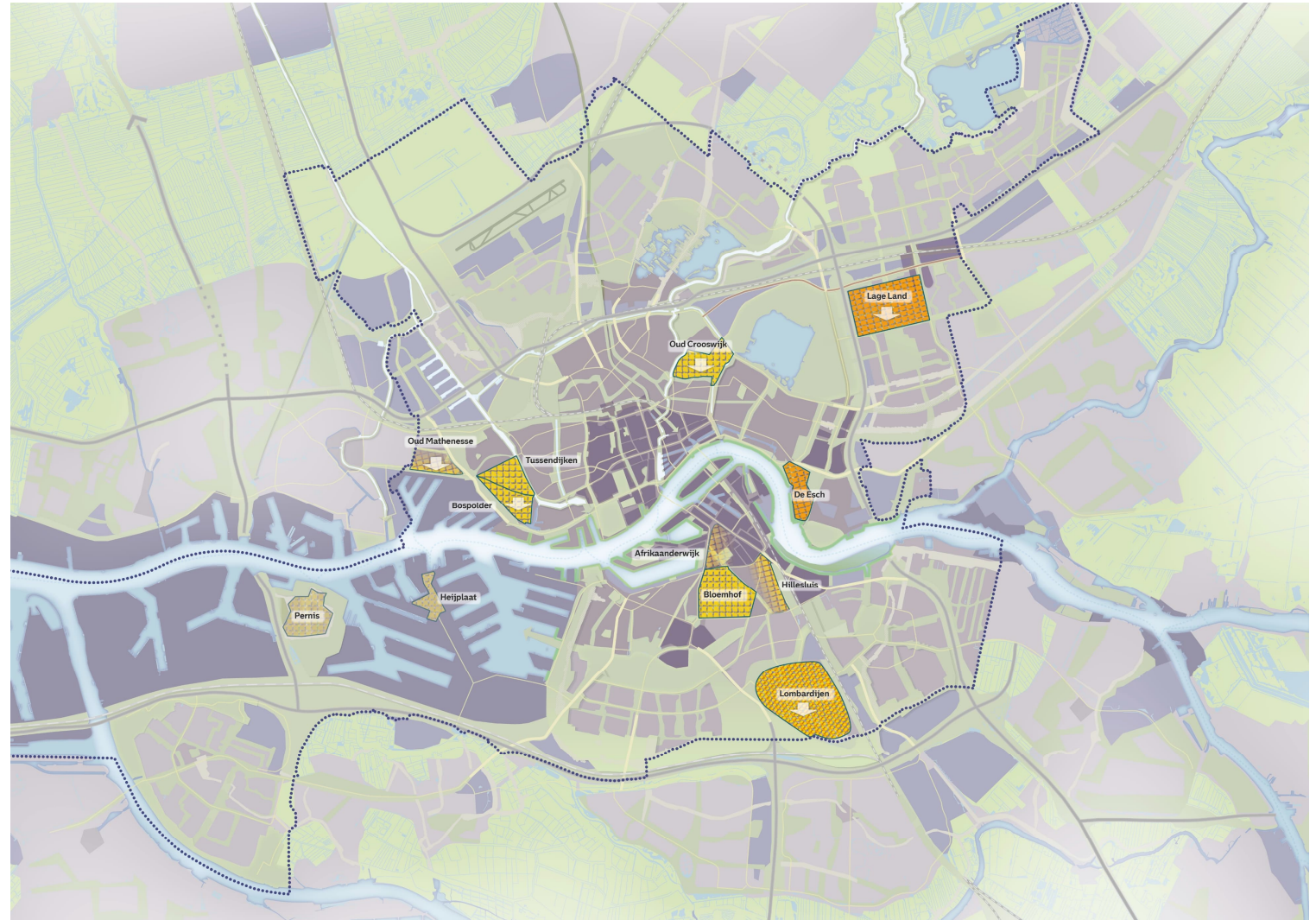
Profiterend van grote gebiedsontwikkeling



Afmaken kleine kernen



Dalende trend



Uitvoeringsagenda: robuuste Kern stedelijke programma's en projecten



-  Afmaken kleine kernen
-  Spaanse Polder
-  Kralingse Bos
-  Stadsbrug en OV
-  Metrostation Beurs
-  Campusontwikkeling



Uitvoeringsagenda: robuuste Kern gebieden

